

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

การศึกษาคนคว่าข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ
2. ศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีวิจัย และการสร้างเครื่องมือ เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
2. สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย 10 คน แล้วนำความรู้ที่ได้มาเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูภาษาไทยในการปลูกฝังความเป็นนักประชาธิปไตยแก่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับเรื่อง บทบาทของครูภาษาไทยในฐานะนักประชาธิปไตย และบทบาทของครูภาษาไทยด้านการเรียนการสอน ลักษณะคำถาม

เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ

ให้คะแนน	5	หมายความว่า	ผู้ตอบเห็นด้วยมากที่สุด
"	4	"	ผู้ตอบเห็นด้วยมาก
"	3	"	ผู้ตอบเห็นด้วยปานกลาง
"	2	"	ผู้ตอบเห็นด้วยน้อย
"	1	"	ผู้ตอบเห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อ เสนอแนะในการปลูกฝังความเป็นนักประชาธิปไตยแก่นักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open end) ที่กำหนดหัวข้อให้ตอบ

4. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสม แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความชัดเจนของภาษาที่ใช้ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรจริง

กลุ่มตัวอย่างประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างประชากร ตามลักษณะดังนี้

1. แบ่งกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศออกเป็น 13 กลุ่ม โดยใช้วิธีสุ่มแบบแยกชั้น (Stratified Random Sampling) คือแบ่งโรงเรียนในส่วนกลางเป็นกลุ่มที่ 1 และโรงเรียนในส่วนภูมิภาคแบ่งตามเขตการศึกษาทั้ง 12 เขต ได้กลุ่มโรงเรียนอีก 12 กลุ่ม

2. เลือกโรงเรียนที่จะใช้ครูภาษาไทยเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร จากกลุ่มโรงเรียนทั้ง 13 กลุ่ม โดยคิดจำนวนจากการเฉลี่ยร้อยละ 5 ของโรงเรียนที่มีในแต่ละกลุ่ม แล้วใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) คือ การจับฉลากเลือกโรงเรียน ได้โรงเรียนทั้งหมด 80 โรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มที่ 1	โรงเรียนในส่วนกลางจำนวน	108	โรง	โรงเรียนที่ทดลองการ	5	โรง
กลุ่มที่ 2	โรงเรียนในเขตการศึกษา 1	80	โรง	โรงเรียนที่ทดลองการ	4	โรง
กลุ่มที่ 3	โรงเรียนในเขตการศึกษา 2	50	โรง	โรงเรียนที่ทดลองการ	3	โรง
กลุ่มที่ 4	โรงเรียนในเขตการศึกษา 3	145	โรง	โรงเรียนที่ทดลองการ	7	โรง
กลุ่มที่ 5	โรงเรียนในเขตการศึกษา 4	50	โรง	โรงเรียนที่ทดลองการ	3	โรง
กลุ่มที่ 6	โรงเรียนในเขตการศึกษา 5	115	โรง	โรงเรียนที่ทดลองการ	6	โรง
กลุ่มที่ 7	โรงเรียนในเขตการศึกษา 6	119	โรง	โรงเรียนที่ทดลองการ	6	โรง
กลุ่มที่ 8	โรงเรียนในเขตการศึกษา 7	159	โรง	โรงเรียนที่ทดลองการ	8	โรง
กลุ่มที่ 9	โรงเรียนในเขตการศึกษา 8	144	โรง	โรงเรียนที่ทดลองการ	7	โรง
กลุ่มที่ 10	โรงเรียนในเขตการศึกษา 9	157	โรง	โรงเรียนที่ทดลองการ	8	โรง
กลุ่มที่ 11	โรงเรียนในเขตการศึกษา 10	185	โรง	โรงเรียนที่ทดลองการ	9	โรง
กลุ่มที่ 12	โรงเรียนในเขตการศึกษา 11	160	โรง	โรงเรียนที่ทดลองการ	8	โรง
กลุ่มที่ 13	โรงเรียนในเขตการศึกษา 12	117	โรง	โรงเรียนที่ทดลองการ	6	โรง

3. ตัวอย่างประชากรที่เป็นครูภาษาไทยเลือกสุ่มโดยใช้ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จากโรงเรียนที่เลือกสุ่มได้ โรงเรียนละ 5 คน รวมตัวอย่างประชากรทั้งหมด 400 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากกรมสามัญศึกษา ถึง ผู้บริหารโรงเรียนและได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนทั้ง 80 โรง ทางไปรษณีย์ ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2528 จำนวน 400 ชุด และได้รับแบบสอบถามคืนถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2528 จำนวน 362 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.50

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSSX (Statistical Packages for the Social Sciences) กังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูภาษาไทย ในการปลูกฝังความเป็นนักประชาธิปไตยแก่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา นำมาหาค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ของแต่ละระดับความคิดเห็น โดยแปลความหมายของค่ามัธยิมเลขคณิต ตามเกณฑ์ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายความว่า	เห็นว่าการปฏิบัติมากที่สุด
3.50 - 4.49	"	เห็นว่าการปฏิบัติมาก
2.50 - 3.49	"	เห็นว่าการปฏิบัติปานกลาง
1.50 - 2.49	"	เห็นว่าการปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.49	"	เห็นว่าการปฏิบัติน้อยที่สุด

แล้วนำค่ามัธยิมเลขคณิตของแต่ละข้อมาทำการกระจายของคะแนนจากแนวโน้มนำสู่ส่วนกลาง โดยหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางและความเรียง

การสร้างโปรแกรม

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมสำหรับครูภาษาไทยในการปลูกฝังความเป็นนักประชาธิปไตยแก่นักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. นำข้อมูลที่ไ้จากการวิจัย และข้อมูลที่ไ้จากการศึกษาเอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบเป็นเกณฑ์ในการสร้างโปรแกรม
3. สร้างโปรแกรมสำหรับครูภาษาไทยในการปลูกฝังความเป็นนักประชาธิปไตยแก่นักเรียน ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดของ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีปลูกฝังความเป็นนักประชาธิปไตย ลักษณะความเป็นนักประชาธิปไตย ตัวอย่างแผนการสอน ตัวอย่างการจัดกิจกรรม และการติดตามผล
4. นำโปรแกรมที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณ จำนวน 9 ท่าน (ดูในภาคผนวก ก) ประเมินว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

5. นำข้อมูลจากแบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิมาแจกแจงความถี่หาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) โดยกำหนดค่าคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ให้คะแนน 3	หมายความว่า	ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยมาก
" 2	"	ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยปานกลาง
" 1	"	ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยน้อย

การแปลความของค่ามัชฌิมเลขคณิต ที่คำนวณ ถึงเกณฑ์ดังนี้

2.50 - 3.00	หมายความว่า	เหมาะสมมาก
1.50 - 2.49	"	เหมาะสมปานกลาง
1.00 - 1.49	"	เหมาะสมน้อย

6. นำค่ามัชฌิมเลขคณิตของแต่ละข้อมาวิธีการกระจายของคะแนนจากแนวโน้มนำเข้าสู่ส่วนกลาง โดยการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแต่ละข้อ

7. นำโปรแกรมมาแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำเสนอต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย